

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-104/19-E

Název	Střední škola zahradnická a technická Litomyšl
Sídlo	T. G. Masaryka 659, 570 01 Litomyšl
E-mail	skola@szat.cz
IČ	72085428
Identifikátor	691002797
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Ing. Ivo Jiránek
Zřizovatel	Pardubický kraj
Místo inspekční činnosti	T. G. Masaryka 659, 570 01 Litomyšl T. G. Masaryka 527, 570 01 Litomyšl T. G. Masaryka 729, 570 01 Litomyšl T. G. Masaryka 1158, 570 01 Litomyšl T. G. Masaryka 650, 570 01 Litomyšl Komenského náměstí 1053, 570 01 Litomyšl
Termín inspekční činnosti	25. – 28. 2., 4. a 5. 3. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) až c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Střední škola zahradnická a technická Litomyšl (dále jen škola) vykonává činnost střední školy, domova mládeže a školní jídelny.

K 30. 9. 2018 škola vykázala v denní formě vzdělávání 775 žáků (475 žáků v oborech vzdělání s maturitní zkouškou, 300 žáků v oborech vzdělání s výučním listem). Ve školním roce 2018/2019 probíhá výuka v oborech vzdělání *41-44-M/01 Zahradnictví*, *82-1-M/03 Scénická a výstavní tvorba*, *41-45-M/01 Mechanizace a služby* a *41-43-L/01 Chovatel cizokrajných zvířat* (obor nově vyučovaný od roku 2013), v nichž se dosahuje v denní formě vzdělávání středního vzdělání s maturitní zkouškou (délka vzdělávání 4 roky), *41-52-H/01 Zahradník*, *41-56-H/02 Opravář lesnických strojů* a *41-52-E/01 Zahradnické práce*, v nichž se dosahuje v denní formě vzdělávání středního vzdělání s výučním listem (délka vzdělávání 3 roky).

Ve škole se v aktuálním školním roce vzdělává 144 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, pro 36 žáků byly vypracovány individuální vzdělávací plány. Jedna třída v každém ročníku oboru vzdělání *41-52-E/01 Zahradnické práce* je určena pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v souladu s § 16 odst. 9 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, a jedna pro žáky s vyšší neúspěšností v základní škole.

Stravování pro žáky zajišťuje školní jídelna v areálu školy a ubytování domov mládeže, jehož činnost je realizována v několika objektech.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy působí ve své funkci dlouhodobě a k zajištění provozu i pedagogického vedení školy využívá své předcházející zkušenosti. Škola má jasně formulovanou reálnou koncepci a strategii dalšího rozvoje, která vychází z objektivního posouzení stavu školy a jejího zaměření.

Řízení školy odpovídá velikosti a podmínkám subjektu a vychází ze sdílené společné vize ředitele školy a jeho zástupců (zástupce pro provoz školy, pro studium - technické obory, pro studium - chovatelské obory, pro studium - čtyřleté zahradnické a umělecký obor, pro studium - tříleté zahradnické obory a pro praktické vyučování – zahradnické a umělecký obor), kteří se podílejí na vedení jednotlivých úseků školy. Nastavené informační systémy jsou funkční a pravidelné porady umožňují operativní řízení i průběžnou kontrolu. V některých oblastech není nastavený systém kontrol zcela účinný. Ke dni konání inspekční činnosti byly zjištěny dílčí nedostatky v oblasti tvorby a naplňování školních vzdělávacích programů (nenaplnění minimálních počtů odučených hodin ve čtvrtých ročnících oborů vzdělání s maturitní zkouškou, nesoulad školního vzdělávacího programu jednoho z oborů vzdělání s příslušným rámcovým vzdělávacím programem). Pravidla k organizování činnosti školy jsou uvedena ve školních řádech a dalších vnitřních předpisech a umožňují řídit průběh vzdělávání. Systém hospitační činnosti je vedením školy nastaven, ale vyhodnocování zjištěných skutečností neposkytuje učitelům účinnou zpětnou vazbu např. v oblasti metod a forem vzdělávání a závěrů vyučovacích hodin.

Vzdělávání žáků zajišťuje velmi početný pedagogický sbor převážně odborně kvalifikovaných učitelů, z nichž někteří jsou uznávanými odborníky v oboru. Pedagogický sbor tvoří celkem 119 pedagogických pracovníků včetně ředitele školy, z toho je 15 vychovatelů a 7 asistentů pedagoga, kteří působí ve třídách zřízených pro žáky

se speciálními vzdělávacími-potřebami. Novým učitelům jsou vytvořeny vhodné podmínky pro adaptaci stanovením uvádějících učitelů, pomoc poskytuje i vedení školy a ostatní vyučující. Další vzdělávání pedagogických pracovníků vychází zejména z potřeb školy a finančních možností školy. Pedagogickým pracovníkům je též umožněno prohlubování odborných kompetencí formou samostudia.

Školní poradenské služby zajišťují vzhledem k velikosti školy dva metodici prevence, dva výchovní poradci, tři speciální pedagogové, koordinátor školního vzdělávacího programu a vedoucí asistentů pedagoga. Obsah činnosti je zaměřen na prevenci školní neúspěšnosti, primární prevenci rizikového chování, kariérové poradenství, podporu inkluzivního vzdělávání, řešení problémů u žáků s odlišným sociálním a kulturním prostředím a metodickou podporu pedagogickým pracovníkům, příp. zákonným zástupcům. Pro úspěšnou integraci žáků prvního ročníku se pravidelně na začátku školního roku uskutečňuje adaptační pobyt. Žáci využívají nabízené konzultační hodiny za účelem diskuze o svých osobních problémech i za účelem konzultace ohledně učiva příslušného vyučovacího předmětu. Případná školní neúspěšnost je řešena ve spolupráci s rodiči žáků. Výrazný prostor pro diskusi mají žáci prostřednictvím pravidelných setkání *Studentského parlamentu* s vedením školy.

Žáci jsou o bezpečnosti a ochraně zdraví při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb pravidelně poučováni na začátku a opakovaně i v průběhu školního roku. Případná rizika škola vyhodnocuje a přijímá opatření k jejich odstranění.

Prostorové, materiální a technické podmínky školy jsou na velmi dobré úrovni. Umožňují naplňování stanovených cílů vzdělávání v plném rozsahu. Pro teoretickou výuku má škola dostatečný počet dobře vybavených učeben. Zejména učebny a pracoviště pro odborné vzdělávání odpovídají současným potřebám pro efektivní vzdělávání a umožňují žákům kvalitní profesní přípravu v podmínkách dobře simulujících reálné prostředí. Pro výuku odborného výcviku a praxe škola disponuje vlastními vybavenými dílnami, učebnami a pracovišti, pro kontakt žáků s reálným prostředím, moderními technologiemi a technickým vybavením využívá i pracoviště u smluvních partnerů. Od minulé inspekční činnosti byla vybudována zcela nová pracoviště, byly modernizovány některé prostory a doplněno jejich vybavení. V letošním školním roce rekonstrukcí bývalého objektu mlékáren škola získala víceúčelovou budovu s přístavbou skleníku a osmi novými odbornými učebnami. V jednotlivých budovách domova mládeže mají ubytovaní žáci k dispozici funkční, avšak v některých případech opotřebované, vybavení pro odpočinek, sebevzdělávání a aktivní využívání volného času či hygienu. Vedení školy má stanoveny konkrétní záměry pro další zkvalitňování materiálně-technických podmínek a zlepšování technického stavu používaných prostor.

Škola hospodaří s finančními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu na neinvestiční náklady a zřizovatelem na provozní náklady. Zřizovatel se spolupodílí též na dofinancování nákladů za učební pomůcky a školení. Ke zkvalitnění podmínek vzdělávání škola využila v roce 2018 dotaci z MŠMT na realizaci rozvojového programu *Podpora odborného vzdělávání*, dotaci z EU na tzv. *Šablony*, která byla využita na mzdové náklady, školení, semináře a učební pomůcky. V rámci projektu *Erasmus* škola získala příspěvek na výměnný pobyt žáků v Holandsku a hejtman Pardubického kraje poskytl škole účelový příspěvek na spolupráci se zahraničními školami. Škola se dále snaží vylepšovat vlastní finanční podmínky provozováním doplňkové činnosti (např. pořádání svářečských kurzů, školení, provozování autoškoly, ubytovací a stravovací služby), v rámci hlavní činnosti jsou

získávány finance zejména z oprav zemědělské a další techniky a prodeje vlastních výrobků žáků.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Teoretické vyučování všeobecných i odborných předmětů se vyznačovalo zpravidla příjemnou atmosférou, kterou byly vytvářeny příznivé podmínky pro vzdělávání. Hodiny byly většinou dobře organizovány, mnohé z nich začínaly opakováním učiva. Pouze v menším počtu vyučovacích hodin bylo však provedeno hlubší opakování, či ověřování znalostí, které by pomohlo identifikovat problémová místa v žákovských znalostech. Jen malá část pedagogů vedla žáky ke kooperaci při párové nebo skupinové práci.

V případech, kdy byli žáci zapojeni do vlastního průběhu výuky, spolupracovali s učitelem, prokazovali dosažení příslušných kompetencí a získávali zpětné informace o kvalitě svých znalostí. Převažovala frontální výuka, v odborných předmětech někdy i formou přednášky, s dominantním postavením učitele, který předával hlavně hotové poznatky, pouze v některých případech byli žáci vedeni k logickým závěrům. Výraznější práce s informacemi nebyla zaznamenána. Menší důraz byl kladen na motivaci žáků, a to počínaje vymezením cíle vyučovací hodiny. V případě grafických činností žáků byl zjištěn u řady z nich nedbalý přístup a rovněž i chyby ve zpracování. Pro zvýšení názornosti se učitelé vhodně opírali o trojrozměrné učební pomůcky a promítané prezentace obrázků, videí a textů, které obvykle doplňovali nákresy a poznámkami na tabuli. Ne vždy bylo kvalitní provedení nákresů na tabuli, případně některých prezentací a využitých obrázků. Zhodnocení hodiny učitelem probíhalo v mnoha případech formálně, neposkytovalo žákům dostatečnou zpětnou vazbu o míře zvládnutého učiva, o naplnění stanovených cílů. V průběhu výuky nebyla dostatečně poskytována formativní zpětná vazba, pouze minimálně bylo využíváno sebehodnocení nebo vzájemné hodnocení. Pro podporu vzdělávání žáků ve třídách žáků se speciálními vzdělávacími potřebami byly obvykle zvoleny vhodné metody a formy práce. Společným pozitivním rysem realizované výuky bylo její vedení ve vzájemných mezipředmětových souvislostech a zejména ve vztahu k využití poznatků v praxi.

Pozitivním zjištěním je, že hospitované hodiny anglického jazyka byly převážně vedeny v cizím jazyce. Komunikační úroveň žáků v cizím jazyce byla u mnohých žáků očekávaná, u některých vyžaduje zlepšení. Ve čtvrtých ročnících se žáci cíleně připravovali na maturitní didaktické testy a byli seznamováni i se strategií jejich psaní. V hodinách českého jazyka a literatury byly využívány vhodně zvolené umělecké texty k seznámení s pojmy literární teorie, k charakteristice slovní zásoby a k rozvoji čtenářské gramotnosti.

Praktické vyučování (odborný výcvik, učební praxe, praktická cvičení) bylo prováděno jak prostřednictvím cvičných, tak produktivních činností pod vedením učitelů na pracovištích školy nebo pod vedením instruktora na pracovišti smluvního partnera. Praktické vyučování bylo obvykle dobře organizačně zajištěno a vycházelo především ze žákovských znalostí a dovedností. Aktivní individuální přístup učitelů k žákům, vhodné instruktážní ukázky jednotlivých úkonů, podpora přítomných žáků se speciálními vzdělávacími potřebami i s využitím asistentů pedagoga, výrazně motivovaly žáky k dodržování technologických postupů, k samostatnosti a k pečlivosti. Přesto v některých případech byla zjištěna nedůslednost v činnostech pedagogických pracovníků (např. při úklidu pracoviště). Bylo dbáno na upevňování zásad bezpečné práce a ochrany zdraví. V průběhu sledované výuky bylo obvykle zaznamenáno efektivní využívání času a aktivní přístup žáků k plnění

zadaných úkolů. Učitelé poskytovali žákům zpětnou vazbu využitelnou k jejich dalšímu učení, sledovali a hodnotili výkon, produktivitu a kvalitu práce. V průběhu praktického vyučování byla mezi účastníky vzdělávání zřejmá příjemná tvůrčí pracovní atmosféra. Realizace výuky prostřednictvím produktivních činností, a to zejména na pracovištích smluvního partnera, přispívala k celkovému rozvoji žáků a potvrzovala úspěšné osvojení některých potřebných kompetencí.

Činnost domova mládeže je organizována napříč výchovnými skupinami. Ubytování žáci jsou motivováni k zájmové činnosti, která je poměrně široká a účinně přispívá k jejich osobnostnímu rozvoji. Pro ubytované je vytvářeno pozitivní přátelské klima nahrazující rodinné prostředí, zajištěna je podpora k učení, k efektivnímu využívání volného času a podpora zdravého životního stylu. Vychovatelé spolupracují s ostatními pedagogy školy, zajímají se o problémy ubytovaných žáků a řeší je.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Informace o výsledcích vzdělávání jsou žákům i zákonným zástupcům dostupné prostřednictvím elektronického informačního systému. Žákům ohroženým školní neúspěšností škola nabízí konzultace a doučování, nadaným poskytuje podporu při přípravě na odborné soutěže a dlouhodobě vytváří dobré podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Celková úspěšnost při vzdělávání je sledována, individuální a skupinové výsledky žáků jsou projednávány a vyhodnocovány např. na pravidelných jednáních pedagogické rady. Vedení školy provádí analýzy jak průběžných výsledků vzdělávání žáků, tak i výsledků maturitních zkoušek. Vyhodnocováním některých otázek spojených s hodnocením výsledků vzdělávání se zabývají také předmětové komise a vedení školy v této oblasti účelně spolupracuje i se školským poradenským pracovištěm. Zvýšená absence některých žáků je vedením školy monitorována, v případě neomluvené absence je spolu s dalšími přestupky vůči školnímu řádu důsledně řešena v rámci možných výchovných opatření a hodnocení chování na konci pololetí.

Celkové hodnocení žáků v prvním i druhém pololetí školního roku 2017/2018 ukazuje nižší úroveň žákovských vědomostí a dovedností v některých předmětech, mj. také v předmětech společné a v některých třídách i profilové části maturitní zkoušky. Z analýzy klasifikace žáků za poslední dvě uzavřená klasifikační období vyplynulo poměrně časté hodnocení žáků zejména stupněm dostatečný, a to nejen v prvních ročnících, ale také ve vyšších, i posledních ročnících vzdělávání.

Porovnáním výsledků vzdělávání s absencí žáků ve vzdělávání je možné konstatovat, že s úspěšností ve vzdělávání absence žáků obvykle přímo souvisí. Žáci s vyšší absencí mnohdy patřili k žákům ohroženým studijní neúspěšností. K žákovské neúspěšnosti přispívá i někdy malá motivace žáků k učení, resp. k dosažení výborných studijních výsledků, absence systematického ověřování vstupních znalostí a dovedností. Mezi další příčiny mohou v některých případech patřit i zvolené metody a formy práce, což se projevilo při hospitační činnosti.

Analýza výsledků žáků při ukončování vzdělávání maturitní zkouškou ukázala, že v rámci školy byly u maturitní zkoušky ve zkušebním období roku 2018 lepší obory vzdělání *41-45- M/01 Mechanizace a služby* a *41-44-M/01 Zahradnictví*. Hrubá neúspěšnost (podíl žáků, kteří nekonali zkoušku nebo neuspěli, z celkového počtu přihlášených žáků) ve společné části celkově dosáhla 29 % a 39 %. V předmětech český jazyk a matematika se výsledky těchto oborů pohybovaly nad průměrem v porovnání se školami ve skupině

příbuzných oborů vzdělání. Výrazně vyšší byla neúspěšnost žáků oboru vzdělání *41-43-L/01 Chovatel cizokrajných zvířat*, ve kterém i po podzimním termínu neuspělo 47 % žáků.

Z rozboru výsledků hodnocení závěrečných zkoušek žáků v oborech vzdělání s výučním listem za minulý školní rok vyplynulo, že neúspěšnost žáků, kteří vykonali závěrečnou zkoušku, byla v jarním zkušebním období 20 %. Většina žáků neúspěšných u závěrečné zkoušky a žáků, kteří nemohli vykonat zkoušky v jarním zkušebním období, byla následně úspěšná v podzimním a prosincovém zkušebním termínu. Přibližně 5 % žáků neuspělo ani v opravných termínech.

Škola posiluje svoje postavení v regionu i realizací řady aktivit nad rámec běžné výuky (Květinova show v Klášterních zahradách v Litomyšli, Vánoční výstava, výzdoba české ambasády ve Vídni, Paříži a mnohé další). Žáci školy se pravidelně účastní zahradnických, vazačských i technických soutěží. Mimořádný je počet spolupracujících tuzemských i zahraničních sociálních partnerů (firmy, školy, instituce), kteří přispívají ke zlepšení podmínek vzdělávání a k naplňování stanovených vzdělávacích cílů zejména v oblasti odborných kompetencí. K osobnostnímu rozvoji prostřednictvím mobility žáků a pedagogů přispívá partnerství se zahraničními institucemi např. v Itálii, Francii, Polsku, Slovensku, Holandsku, Německu a Ukrajině. Konstruktivní partnerské vztahy vytváří vedení školy také se zřizovatelem.

Závěry

Vývoj školy

- Zahájeno vzdělávání v oboru vzdělávání *82-41-M/03 Scénická a výstavní tvorba*,
- vybudování víceúčelové budovy pro odborné vzdělávání.

Silné stránky

- Široká zahraniční spolupráce a bohatá nabídka sociálních partnerů podporující osobnostní a sociální rozvoj žáků a přispívající ke zvýšení kvality a atraktivity vzdělávání,
- materiálně technické zázemí pro vzdělávání ve střední škole.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Účinnost kontrolního systému,
- nižší zapojování efektivnějších metod a forem ve vzdělávání, absence efektivního ukončování vyučovacích hodin,
- neposkytování dostatečné formativní zpětné vazby v průběhu výuky jako prostředku pro individuální rozvoj žáka.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Vytvořit funkční kontrolní systém, včetně kontroly kvality vzdělávání,
- zajistit vzdělávání učitelů teoretického vyučování v oblasti používaných metod a forem práce vedoucí k efektivní motivaci a aktivizaci žáků,

- zařazovat do výuky častěji metody a formy práce vedoucí k efektivní motivaci žáků,
- více zařazovat formativní hodnocení žáků, v závěru vyučovacích hodin získávat zpětnou vazbu o pochopení učiva žáky,
- vytvářet od počátku vzdělávání žáků ve škole vhodné studijní návyky, zajistit včasnou diagnostiku studijních problémů žáků, následně je efektivně řešit, a tak předcházet studijnímu neúspěchu,
- přijímat do oborů vzdělání s maturitní zkouškou uchazeče se studijními předpoklady.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 11. 2. 2019
2. Školní vzdělávací programy platné ve školním roce 2018/2019
3. Školní vzdělávací program domova mládeže ve školním roce 2018/2019
4. Doklady o odborné kvalifikaci pedagogických pracovníků, kteří se ve školním roce 2018/2019 podílejí na vzdělávání žáků
5. Výroční zpráva školy za školní rok 2017/2018
6. Rozvrh hodin tříd ve školním roce 2018/2019
7. Rozvrh hodin a přestávek odborného výcviku (aktuálně platný)
8. Třídní knihy platné pro školní rok 2017/2018 a 2018/2019 (výběr)
9. Deníky odborného výcviku pro školní rok 2018/2019 (výběr)
10. Deníky výchovných skupin ve školním roce 2018/2019 (výběr)
11. Smlouvy o obsahu, rozsahu a podmínkách praktického vyučování, školní rok 2018/2019 (výběr)
12. Školní řád s účinností od 1. 9. 2018 včetně příloh
13. Vnitřní řád Domova mládeže s účinností od 1. 9. 2018
14. Výchovné poradenství – aktuální dokumentace a evidence (výběr)
15. Záznamy z jednání školské rady ve školním roce 2018/2019
16. Záписы z jednání pedagogické rady za školní rok 2017/2018 a ve školním roce 2018/2019

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele/ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Petra Holánková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Petra Holánková v. r.

Ing. Jan Černý, školní inspektor

Ing. Jan Černý v. r.

Mgr. Markéta Moore, školní inspektor

Mgr. Markéta Moore v. r.

Bc. Lenka Kalinová, kontrolní pracovnice

Bc. Lenka Kalinová v. r.

Ing. Ludmila Svobodová, odborník na zahradnické obory

Ing. Ludmila Svobodová v. r.

V Pardubicích 3. 3. 2019

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Ing. Ivo Jiránek, ředitel školy

Ing. Ivo Jiránek v. r.

V Litomyšli 4. 4. 2019